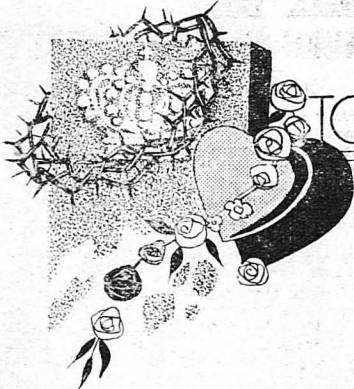

ΕΝΑΣ ΕΡΩΣ ΜΕ ΑΚΑΝΘΙΝΟ ΣΤΕΜΜΑ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΟΥ

[Αδθεντική βιογραφία της Α. Β. Υ. της πριγκίπισσας Ασπασίας, χήρας τού αλυσμένητου βασιλέως 'Αλεξάνδρου]

[Copyright «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» — 'Απαγορεύεται η άναδημεσίευσις]

Β'.
Η ΠΡΩΤΗΣ
ΣΥΜΠΑΘΕΙΣ

'Εκει, λοιπόν, στον πρῶτο και γλυερό παράδεισο

του Βασιλικού Κήπου, ανάμεσα στη γελαστή φύση, ανάμεσα στα λουλούδια, στις μεθυστικές ενοδιές, που πλημμύριζαν τὸν ἀέρα, και στις τριλλίες τὸν ποταμόν, προτυσαντήθηκαν, μικροί ἀκούα και ἀδούα, ὁ πρίγκηπ 'Αλέξανδρος και ἡ 'Ασπασία Μάνου.

Τὴν 'Ασπασία και τὴν μικρότερη ἀδελφή της Ρωζάνη, τὴν κυρία Ζαλοκώστα σήμερα, συνόδευαν στους περιλάτους τὸν αὐτοῦς ἡ διδασκάλισσές των.

Τὸ πρῶο πήγαιναν στο Ζάπτειο, στα Φάληρα και σ' ἄλλες ἐξοχές τὸν 'Αθηνόν. Μὰ τὸ ἀπόγευμα πάντα προτιμοῦσαν τὸν Βασιλικὸ Κήπο.

'Εκεῖ ἦταν πὸ ἥσυχα και πὸ ὄραιο.

'Εκεῖ εἰσάσαν εὐχάριστη κ' ἐλεκτηή συντροφία. Γιατί στον ἀπέραντο αὐτὸ κήπο, ἐκτός τὸν περιγύριον, περνοῦσαν τὸ ἀπόγευμά τους κ' ἄλλα παιδιὰ γυροῦν 'Αθηναίων οικογενειών : Τὰ τέκνα τὸν στρατηγὸ Καλλίνου, ἡ μικρὸς χαριτωμένη κόρη τὸν στρατηγὸ Σούτσου, κ.λ.

Μὰ πὸ εὐχάριστοι και πὸ ἐπιθυμητοί ἀπ' ὅλους ἦσαν οἱ μικροί πρίγκηπες. 'Η πριγκίπισσα 'Ελένη, ἡ πάντα καταδεκτηκή, ἡ πάντα γλυκειά, με τὴν ἀγγελική καρδιά, με τὸν εὐγενικό χαρακτήρα, κ' ὁ μικρὸς πρίγκηπ 'Αλέξανδρος, ὁ τόσο ζηηρός, ὁ τόσο δομητικός, ὁ τόσο πρῶσχαρος ...

Ὁ πρίγκηπ 'Αλέξανδρος ἦταν τότε 7 ὡς 8 χρόνων. Φοροῦσε ναυτική μαθητική στολή, που τόσο ἐσηνηβίετο τὸν καιρὸ ἐκεῖνο στὴν 'Αθήνα και που ἔχει καταργηθεῖ πειὰ σήμερα γιὰ τὸς μικροὺς μαθητές, που ντύονται ὅπως φτάσαν, ἐνὸ και σερμὴ ἦταν και γραφική και 'Ελληνοπρεπής, με τὰ λευκογάλανα χρώματά της.

'Ενὸ τὰ παιδιὰ ἔπαζαν, ἡ διδασκάλισσές των καθόντουσαν στους πάγκους τὸν κήπο κ' ἐδιδάσκον ἡ ἔπλεκαν. Δὲν ἦσαν ὄμως πάντοτε ἥσυχα. 'Επὶ κεφαλῆς τὸν μικρὸν συνομηλικόν του, ἀμφοτέρων τὸν φύλον, ἀρχηγὸς τὸ παιχνιδιὸ ἦταν πάντα ὁ πρίγκηπ 'Αλέξανδρος. Αὐτὸς ἐκωνόζε τὸ παιχνίδι. Κι' ἔτσι δομητικός και γεμάτος ζοή ὅπως ἦταν ὁ μικρὸς πρίγκηπ, ἐδιδάσκε και παιχνιδία ζοηρά, ἀγοριστία, δορυβώθη...

'Η πριγκίπισσα 'Ελένη και ἡ ἄλλες μικρὸς συντροφισσές του στο παιχνίδι, δὲν τοιμοῦσαν νὰ τὸ φέρουν ἀντίρρηση. Προτιμοῦσαν νὰ καταπονηθοῦν, νὰ κοραστοῦν, νὰ κακοπάθουν, παρὰ νὰ χάσουν τὴν εὐχάριστη τὸν παιχνιδιού.

—Τι θὰ παίζουμε ; ρωτοῦσαν τὰ παιδιὰ και τὰ κορίτσια, δταν συγκεντροῦντοσαν τὸ δειλὸ στο Βασιλικὸ Κήπο.

—Τὸ κνηηγὸ ... ἀπαντοῦσε γεμάτος ὀρη και κέφι ὁ πρίγκηπ 'Αλέξανδρος.

—Τὸ κνηηγὸ ... Ποιὸς τοιμοῦσε νὰ τὸ φέρη ἀντίρρηση ; 'Ἦταν τόσο καλὸς ! 'Αλλὰ και δὲν ἰσχοροῦσε εἰκοία...

'Αρχίζε λοιπὸν τὸ κνηηγὸ κ' ὁ Βασιλικὸς Κήπος ἀντηροῦσε ἀπὸ ξεφωνιὰ, ποδοβολητὸ, γέλια ἀσημνία και ξέγνασια.

Απὸ τὴς πρῶτες ἡμέρες που ὁ 'Αλέξανδρος ἐγνώρισε τὴ μικρὴ 'Ασπασία Μάνου, τὴς εἰδεξε φανερά τὴν προτίμησὶ του και τὴν συμπάθειά του.

Απ' ὅλες τὴς ἄλλες μικροῦλες, ἦταν ἡ μόνη που δὲν ἔφερε ἀντίρρηση σ' ὅτι ἐπρότεινε, πάνω στο παιχνίδι, ἦταν ἡ μόνη που ἐμάνευε τὴς ἐπιθυμίες του και ταίριαζε μαζί του σ' ὅλα. Πολλές

φορές μάλιστα, σὲ στιγμές πείσματος, ξαναμῆνος ἀπὸ τὸ τρέξιμο, ἔλεγε στους συντρόφους του και σὴς συντροφισσές του :

—Δὲν ἔχετε νὰ παίξετε. Μονάχα ἡ δεσποινὴς 'Ασπασία με καταλαβαίνει... Δὲν εἶν' ἔτσι, 'Ελένη ; ρωτοῦσε τὴν μικρὴ πριγκίπισσα.

Κι' ἡ 'Ελένη, που τὸν ἀγαποῦσε, τὸν λάτρευε, δὲν τὸ χαλοῦσε ποτε χατήρι, ἀπαντοῦσε με γλυκύτητα και καλωσύνη :

—Ναί, ναί, αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια !...

'Ὅσο ἀπῆσαν ὁ ἄν φραεῖ, ἡ ἀνθρωπινή Μοῖρα εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τότε νὰ ἐνόηη τὸν αὐτὸς τριφεροῦς ἰπάρξεις με τὸς δεσμούς τὴς συμπάθειας, που μεγάλωσαν κατόν κ' ἐξελίχθηκαν σ' ἕνα φλογερό και εὐγενικό ἀσθημα ἀμοιβαίας ἀγάτης, σ' ἕνα ἀσθημα γεμάτο ἀφοσίωα και ἀλτροῖσμο...

'Ὁ μικρὸς πρίγκηπ 'Αλέξανδρος ἀγατοῦσε τὰ ἄνθη και συμπάθεσε τὰ ζῶα. Τὸ ἴδιο συνέβαινε και με τὴ μικρὴ 'Ασπασία. Παίζοντας μέσα στο Βασιλικὸ Κήπο, φρόντιζαν νὰ μὴ πατισουν, νὰ μὴ καταστρέφουν και τὸ πὸ ταπεινὸ κ' ἀπόμωρο ἀνθάνα.

Πολλές φορές, πάνω στο παιχνίδι, ἔφεταν και χτεποῦσαν. Τότε ἐπειθεῖναν ἡ δασκάλες των κ' ἐφρόντιζαν νὰ τὸς ἐπαναφέρουν στὴν τάξη.

Μὰ μέρα, ἐνὸ ὁ πρίγκηπ 'Αλέξανδρος κνηηγοῦσε τὴν 'Ασπασία, ἡ μικρὴ του φίλη ἔπεσε και χτύπησε στο χέρι.

Ταραμῆνος ὁ 'Αλέξανδρος, τὴν πλησίωσε και τὴν βόηθησε νὰ σηκοῦθι. Τὸ χέρι της εἶχε ταυρονοσηθεῖ πάνω στο χαλίκια κ' ἔτρεξαν μερικὸς σταλαγματιές αἵματος...

Γόηγορα-γηγῶγορα ὁ 'Αλέξανδρος ἔβγαλε τὸ μαντηλάκι του και τὴς τὸ ἔθεσε.

Τὴν κῆταζε κατόν ἀνηχοῦς στο μάτια.

—Δὲν κλαίτε !... τὴς εἶπε με θαυμασιό.

—Ὅχι, ἀπάντησε χατερομὰ ἡ κόρη τὸν Πέτρον Μάνου.

—Δὲν πόνει, λοιπόν ;

—Πονῶ...

—Πονάτε και δὲν κλαίτε !... Αὐτὸ εἶνε ὄραιο... ποὺ ὄραιο !...

Και κατασκηνημένους ὁ μικρὸς πρίγκηπ, ἔφανε και τὴς φίλης τὸ χέρι, τὸ ἴδιο χτυπημένο χεράκι της, με εὐγένεια ἐντελὸς ἱλατοική.

'Η μικρὴ 'Ασπασία κοκκίνισε, χαιρογέλασε και βόηθησε :

—Ἐχαριστὸ !...

Και τὸ παιχνίδι συνεχίστηκε και πάλιν με κέφι.

'Ἐτσι περνοῦσαν τὰ δειλιὰ τους ἡ δυὸ ἀδελφές Μάνου στὴν 'Αθήνα, ὅπου ἔφτασε ἡ ἡμέρα που θὰ ἔφρανε γιὰ τὴν Ρωζάνη, ποὺ συμπληροῦσαν τὸν σπουδόν των.

Τὸ τελευταῖο ἀπόγευμα που πήγαν στο Βασιλικὸ Κήπο με τὴς διδασκάλισσές των, ἡ 'Ασπασία και ἡ Ρωζάνη Μάνου, ἀνήγγειλαν στους συντρόφους των παιχνιδιών των τὴν εἰδησὴ τὴς ἀναχωροῦσῶς των. Κι' ἡ εἰδησὴ αὐτὴ ἐλύθησε τὴς μικρὸς φίλες των και τὸς μεκροῦς των φίλους.

—Θὰ γίνετε !... ρωτοῦσε με λύπη τὴν 'Ασπασία ὁ πρίγκηπ 'Αλέξανδρος.

—Ναί. Εἶνε πειὰ ἀπορασιμένο...

—Τι κοῖμα !...

'Η λύπη τὸν μικρὸν πρίγκηπες ἦταν εἰλικρινής.

'Ἐχανε ἔτσι τὴν καλύτερη φίλη του, τὴν μόνη μικρὴ 'Αθῆνα, ἀπ' ὅλες τὴς συντροφισσῶς τὸν παιχνιδιών του, που ἀγατοῦσε εἰλικρινῶς.

—Θὰ ξαναδοῦσθεμε δταν ξαναγυροῦσουμε στὴν 'Αθήνα, τὸ εἶπε ἡ 'Ασπασία, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήση.

—Ναί, ἀπάντησε θαροετὰ και με βεβαιότητα ὁ 'Αλέξανδρος.

'Η πριγκίπισσα 'Ασπασία με τὴν κόρη της 'Αλεξάνδρα, φέρουσαν μαγιὸ μάνιου, στον κήπο τῆς ἐν Βενετία ἐπαύλειῶς τῆς (Φωτογραφία ἐκ τὸν ἀρχείου τῆς πριγκίπισσῆς 'Ασπασίας)

δρος, θά ξαναϊδοθούμε...

Με τή γαίη τους μάλιστα τή στιγμή έκεινη τό περφομένον.
Επρόκειτο πράγματι να ξαναϊδοθούν, να γίνουν και πάλιν άχώριστοι σύντροφοι στους περιπάτους και στις εκδρομές, στις ποικίτες έξοχες τής Αττικής...

Επρόκειτο να ξανασυναντηθούν για να μη χωρισούν ποτέ πάλι.
Παύς θά μπορούσε να τους χωρίσει, άλλωστε ;
Μόνον ο θάνατος !...
Αλλά τόν σκοτεινό και άνηλεή αυτόν Θεό δέν τόν εοκέπτοντο καθόλου τήν εποχή αυτή. Ήσαν γενναίοι ζώη. Τά νεύτα άνυπόβουσαν έπαύον τους...

Πετούσαν με τά φτερά τών ελαύδων.
Είχαν τής πρώτες οργανήσεις, τους πρώτους παλμούς ενός μεγάλου έρωτος, ενός έρωτος, που θά τους σύρωνε μετά χρόνια στα φτερά του ως τόν ορανό, που θά τους έκανε λατρευτούς, ινδάματα του μεγάλου άνθρου και αισθηματιζού Έλληνικού λαού...

***

Τό ταξείδι τής οικογενείας Μάνου στη Λωζάννη, τής κ. Μάνου δηλαδή και τών δυό χωριστών, τής Ασιασίας και τής Ρωζάνης, χάριν τών σπουδών των, έγινε στα 1907.

Τήν ίδια αυτή εποχή επρόκειτο ν' άπομακρινωθεί από τής Αθήνας και ο πατέρας τής Ασιασίας, ο Πέτρος Μάνος.
Ο Πέτρος Μάνος έφευγε από τής Αθήνας άκουσίως του, πληρώνοντας τις συνέπειες του πατριωτισμού του.

Η Τουρκική κυβέρνηση έθλεκε με κακό μάτι τόν Πέτρο Μάνο, από τήν εποχή που έλαβε μέρος με τά παλληκάρια του στην Έπανάσταση τής Κρήτης, με τό πολεμικό φερδώνημο Βέγγας.

Η Τουρκική κυβέρνηση έγνώριζε καλά τά άνοματα τών Έλλήνων άξιωματικών, που είχαν κατέλθει στον Κρητικό άγωνα. Κυρίως επέβλεπε τόν ηρωικό πατέρα τής Ασιασίας και ζητούσε περίπτωση να τόν έδικινη για τήν πατριωτική του δράση. Καί η περίπτωση αυτή τής δόθηκε λίγα χρόνια μετά τήν Κρητική Έπανάσταση, όταν ο Πέτρος Μάνος άνειμύθη στον Μακεδονικό ανταρτικό άγώνα.

Αν και άξιωματικός ο Μάνος τήν περίοδο αυτή, δέν διάσπεε καθόλου να συγχωσθήσει σωμα από έλεγκτά πάλιν χάριαι και να φύγη για τήν Μακεδονία, η οποία είχε γίνει ο στίβος σκληρού άγώνος επικρατήσεως έν αυτή, μεταξύ Έλλήνων, Βουλγάρων και Βιάζων.

Η δράσις του Πέτρο Μάνου στην Μακεδονία υπήρξε λαμπρά, ισθίξεν ωφέλιμος έθνικώς, Γενναίος και δραστηριός, όπως ήταν, έκανε τις Τουρκικές αρχές να τόν υπολογίζουν σοβαρά και τις συμμορίες τών Βουλγάρων κυριότηδων να τόν τρέμουν.

Όπως και ο άσημόνητος Παύλος Μελάς, άφησε και ο Μάνος χάριν τής πατρίδος του και τών έθνικων μας βλαψων τής εποχής εκείνης, τήν γαλήνη και τήν ησυχία τής πρωτεύουσας, τήν θαλασινήν τής οικογενειακής ζώης, τήν αγαπημένην του σύζυγον και τά λατρευτά του παιδιά, και ηγωνισθή εις τά Μακεδονικά βουνά, επί άρκετό διάστημα, πλειστάς ρυθικονδνεύσεως τή ζώη του.

Η Τουρκική κυβέρνηση έγνώριζε τά πάντα και παρεκολούθησε τήν δράσις του. Καί όταν ο γενναίος Έλληνας άξιωματικός επέστρεφεν εις τής Αθήνας, η Υψηλή Πύλη έζήτησε τήν τιμωρία του, διά τού ένταύθα διπλωματικού αντιπροσώπου της.

Τί έπρεπε να γίνει ;
Θά ήταν παρακεκινδυνευμένον ν' άπαντήση άφρονικώς η Έλληνική κυβέρνηση και να έλθη εις προστριβές με τόν Τουρκίαν, εις εποχήν που και άπροσέμαστο άκόμη εμιασε για πόλεμο αι Δυνάμεις δέν θά επέτρεπαν ένδεμένην σύρραξιν.

Απεφασίσθη λοιπόν να τιμωρηθή ο Πέτρος Μάνος, άπομακρινόμενος επί ένα έτος από τόν στρατό.

Τις σκέψεις τής αυτής άνεξοικίσσε η κυβέρνηση διά του πρωθυπουργού στον βασιλέα Γεώργιο και ο ίδιος ο βασιλέας έκάλεσε τόν Μάνο στ' Ανατόρα και τού έξέδωσε πύς ειχε τό ζήτημα.

Ο Πέτρος Μάνος, ο όποιος έγνώριζε παρασηματικώς τί συνέβαινε, άουσε τόν βασιλέα του με σεβασμό και άταραξία.

—Μεγαλειότατε, τού ειπε τέλος, είναι πρόθυμος να ύποστώ όποιανδήποτε θυσία χάριν τής πατρίδος.

Τά λόγια αυτά του ηρωικού άξιωματικού συνεκίνησαν τόν βασιλέα Γεώργιο.

—Κύριε Μάνο, τού ειπε, λαποίμαι διότι εύρισκόμθα στην ανάγκη να σάς άπομακρινόμεν προσορινώς από τό στρατόμακρο. Είσιθε ένας από τους άρίστους άξιωματικούς του Έλληνικού στρατού και όταν θά έπανέλθετε σ' αυτόν, θ' άκρωθήτε παντοτινός και για τά γενναία σας κατορθώματα και για τις θυσίες σας χάριν τής πατρίδος.

Αλλά δέν άπομακρινώθη μόνον από τό στρατόμακρο ο πατέρας τής Ασιασίας. Έφυγε συγχρόνως και από τήν Ελλάδα. Απουσίασε ένα περίον έτος. Καί αντί να μεταβή στην Εύροπη προς άνεζήτηση διασεβάσεων, όπως θά έκανε κάθε άλλος άνεξάρτητος οικονομικός εζέριστος, ο Πέτρος Μάνος άποφάσισε να πάη στην Αφρική, εις άνεζήτησις περιουσίας.

Εκεί, στη Μαύρη Ήπειρο, τών άγρών και τών θηρίων, τών άνδρων έρημων και τών παρθένων δασών, τών τραβήσε δ χαρμητή του. Ήταν ο άνθρωπος τής δράσεως, ο φίλος τών κινδύνων και τών μεγάλων περιπέτειων. Η ήρωική ζώη τόν συνέτριβε, η μονοτονία τών έθανάτων...

Στό ταξείδι του από στις Αφρικανικές έρήμους και στις ζούρβες, θ' άκολούθησαν τόν Μάνο και άλλοι άξιωματικοί, φίλοι του και συναγωνιστάι του στη Μακεδονία, οι όποιοι άπομακρινώοντο από τό στρατόμακρο προς Ιεανωπόλιν τής Τουρκίας.

Θά πάμε να κληνησομθε θηρία !... ειπε ο Μάνος στους φίλους του.

Κι εκείνοι τού άπάντησαν πρόθυμα :

Θά πάμε όπου θέλεις έσύ. Καί στην άκρη του κόσμου άκόμα !...

***

Τά γεγονότα που δημηγήσαμε παραπάνω συνέβαιναν τό θέρος του 1907.

Τό βράδι τής παραμονής τής άναχωρήσεως τής κ. Μάνου με τας θυγατέρας της, τήν Ασιασία και τήν Ρωζάνη, για τήν Λωζάννη, και τού Πέτρο Μάνου για τήν Αφρική, τό άρχοντικό τής οικογενείας, τό έπι τής οδού Φιλελλήνων εφισκόμμενον, ήταν κατεφοτο και γεμάτο έλεγκτό κόσμο.

Η οικογενεία Μάνου ειχε καλέσει τή βραδεία αυτή τους φίλους της για να τους άπομακρηνή. Πλήθος άμαξών έστάθμευαν στο όρειο, πρό τού σπιτιού. Καί διακόσις κατέφθαναν νέοι καλεσμένοι, ο.π. άνδρον, ο.π. θύραση, ειχε να έπίδειξη η πρωτεύουσα κατά τήν εποχή αυτή...

Τους καλεσμένους όποδέχονταν η κ. Μάνου, συντροφευμένη από τις κόρες της, τήν Ασιασία και τήν Ρωζάνη.

Η Ασιασία Μάνου ήταν τήν εποχή αυτή έντεκα έτών, έπαυον στην πρώτη της άνήπει, παιδικά γλυκερά και χαριτωμένη. Τά πλοσία μαύρα της μαλλιά έπεφταν άβήθους στους ώμους της. Τά εχωραστικά της μάτια άστραφταν από φως άγνόητος και καλοσύνης.

Ές ίσον νοητικώς έστεκε πλάι της η μικρότερα της αδελφή Ρωζάνη, έννάμιση έτών. Πολλοί από τους καλεσμένους ειχαν φέρει μαζί τους και τά τέκνα τους, για να άπομακρηνήσουν τις δυό αδελφές, που θ' άφηναν για άρκετό καιρό τήν Ελλάδα. Ήταν μά συγκρατησως γεμάτη εγχαριδιότητα, φιλικότητα, έξαιρετική για τήν πρωτεύουσα του καιρού εκείνου.

Στό ίδιο αυτό σπιτι τής οδού Φιλελλήνων έπαιαν μαζί με τήν οικογενεία τής Ασιασίας και ο γιοραός παππούς

Ο βασιλέας Αλέξανδρος όταν ήταν ύπολοχαγός του Πυροβολικού (Φωτογραφία εκ τού άρχείου τής πριγκιπισσής Ασιασίας)

της, ο στρατηγός Θρασύβουλος Μάνος (1885—1922), ο επί έτη χρηματίας διοικητής της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων και ηρωϊκώς θνήσκεις κατά τον άτυχη πόλεμον του 1897, και ο θείος της Κώστας Μάνος, ο αλλημάνιος ποιητής, ο οποίος έμεινε άργότερα στη Μακεδονία, σ' ένα υεροποικό δυστύχημα.

Έτσι τη βραδεία αυτή της άποκαιριστηρίου συγκεντρώσεως ή πατριωτική οικογένεια Μάνου βρισκόταν συγκεντρωμένη στ' άρχοντικό της, άναμεσα στους συγγενείς, τους φίλους και τους γνωστούς της. Κι' όταν μετά άρκετων ώρών ενάγαστη συζήτησις, ήρθε ή στιγμή του άποκαιρισμού και τών άποκαιριστηρίων ενζών, πολλά μάτια υγράνθησαν, πολλά μάτια έβούρρωσαν, πολλές καρδιές χτυπούσαν με ειλκιρκνή συγκίνηση...

***

Την επομένη άκριβώς ή ν. Μάνου με τας δεσποινίδας 'Ασπασίαν και Ρωξάνην έφειγαν για τη Λωξάνη, και ο Πέτρος Μάνος, με τους φίλους του, για την Αφρική, για να κληρηγήσουν θήρια.

Στη Λωξάνη ή δυο άδελφές με τη μητέρα τους έμειναν τρία ολόκληρα χρόνια. Τρία χρόνια σπουδών, άλλα και διασκεδάσεων.

Η ν. Μάνου με τις κόρες της, τις κόρες της 'Ελληνίδες, όπως τις έλεγαν στη Λωξάνη, δεν έλειπαν από κοινά εκλεκτή συγκέντρωση. Τις καλούσαν παντού και τις περιέβαλαν μ' έξαιρετική αγάπη κι' έκτιμηση.

Και στα μαθημάτα τους όμως ή άδελφές Μάνου έκαναν θαυμαστά και άξιοπαινους προόδους. Οι διδάσκαλοι κι' ή διδασκάλασές των τας ειλαν ως ύποδείγματα καλών μαθητριών, μαθητριών κι' έξαιρετικών αντίληψαν.

*Εις τούς Έλληνας της Νέας Υόρκης
με
τους δερμούς χαρτερισμούς μου
'Ασπασία
Αθήνα 20 11 33*

Χαιρετιστήριο αυτόγραφο της πριγκηπίσσης 'Ασπασίας προς τούς Έλληνας της Νέας Υόρκης, ευγενώς παραχωρηθέν στο «Μπουκέτο», όλίγας ημέρας πρό της τελευταίας άναχωρήσεως της έξ Αθηνών διά την Βενετίαν.

Μόλις λοιπόν άκουσε την μητέρα της να της άνακοινώνη την μεγάλη είδησι, σίχτηκε και την αγάλασε κι' ένθουσιασμέ, με παραφορά.

Η έτοιμασίς για την άναχώρησι έγιναν γρήγορα-γρήγορα. Από την προηγουμένη ήμέρα άποκαιρήσαν τους φίλους και γνωστούς των στη Λωξάνη, οι όποιοι τις άποκαιρήσθηκαν με ειλκιρκνή λύπη. Την επομένη έπείγον το σιδηρόδρομο κι' έφειγαν...

Άφειγαν πίσω τους τη Λωξάνη, που τόσο ευχάριστα και τόσο γοργά έπέρασαν τρία ολόκληρα χρόνια και τραβούσαν για την πόλι των όνειρων των, το Παρίσι, την κοιτίδα των φώτων και του πολιτισμού...

Μόλις το τραίνο πλησίαζε στο Παρίσι, ή μικρή 'Ασπασία, μη απορώντας να συγκρατήση την άναποληνοήσια της, άνοιξε το τζάμι του διαμερισμάτος των κι' έκτύταξεν έξω.

Νάτο !... Το άπέρανο Παρίσι άπλώνεται τώρα μπρός στα λαχταρούμενα της μάτια...

Δέν ήταν όνειρο...
Δέν ήταν οφθαλμαπάτη...
Ήταν πραγματικότητα.

Μιά τι κρίμα !... Η ήμέρα ήταν βροχερή και ή άπέρανη πρωτεύουσα της Γαλλίας φάνταζε τυλιγμένη κάτω από ένα γροθί πέλο ομίχλης... Ψηλά, πάνω άπ' το βοήγομα της ομίχλης, φαινόταν ή κορυφή του Πύργου του Άιφελ, λέξ κι' ήθελε να λοχισή τον βαθύ ουρανό, που έλαγε άργά και θλιμμένα, και πιο μακριά διακρινόταν ή κορυφή σιλουέττα της Παναγίας των Παρισίων, με τα μακριά όνα αλλόκοτα τέρατά της.

Μ' όλη τη βροχή πούδερνε το τραίνο, πούφειγε ή λιγγυωδός, σφυρίζοντας κι' άγκομαζώνοντας, ή μικρή 'Ασπασία δέν είχε το κουράγιο ν' άποκαθηχτή από το παράθυρο του βαγονιού. Τά όνειροπόλα μάτια της δέν χόρταναν να κιντάζον την μεγάλη και φημισμένη πόλι, που τόσο είχε ποθήσει...

—Βρέξουσι, παιδί μου ! τις έπε σε μιά στιγμή ή μητέρα της.
Μιά ή 'Ασπασία, άδιαφορούσα για το άνεπιθύμητο κι' άπροσπτο αυτό ντούς, με το όποιο την ύποδεχόταν ο Παρισινός ουρανός, άπάντησε :
—Δέν πειράζει, μαμά...
—Μά έχεις γίνει μονοκίδι, παιδί μου, θά κρυφώσις...
Έτσι ή 'Ασπασία ξανακάθισε στη θέσι της, συγκινημένη. Λίγα λεπτά άκόμα και θάρταναν στο σταθμό.

Πλησίαζαν...
Έφταναν... Έφτασαν !...
Στο σταθμό ή κίνησις ήταν ζωηροτάτη, παρά τη βροχή πούδερφε. Η κυρία Μάνου ήρθε ένα άμάξι, έπιθήκαν μέσα κι' έτραβήξαν για το Ήνοδοχείο, στο όποιο θά κατέλναν.

Στο άμάξι, ή συγκίνισις της 'Ασπασίας μεγάλωσε. Περνούσαν από τους όλόφωτους Παρισινούς δρόμους !... Βρισκόταν στο Παρίσι !... Το Παρίσι, που τόσο είχε όνειρευτή !... Το Παρίσι, που τόσο είχε ποθήσει !... Νέα ζωή άρχιζε γι' αυτή...
ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Η συνέζεια.

—Αυτή ή μικρούλα 'Ελληνίς, με το ήλιοφιλμένο πρόσωπο, έλεγε ένας Έλβετός δάσκαλος της 'Ασπασίας, θά γίνη πολύ μεγάλη μιά μέρα !...

Έπεινο που έθελγεν ιδιαιτέρως την 'Ασπασία και την Ρωξάνη στη Λωξάνη ήσαν ή χειμερινές διασκεδάσεις, τα χειμωνιάτικα σπόρ, πάνω στα χιονία...

Έτσι τα τρία αυτά χρόνια της ξενητείας, μακριά από την 'Ελλάδα, πέρασαν για τις δυο άδελφές σαν όνειρο. Και το όνειρο αυτό το διεδέχθη κατόπι ένα άλλο όνειρο, πιο συγκινητικό και πιο γοητευτικό για τις δυο 'Ελληνοπούλες.

Μιά μέρα ή ν. Μάνου, ή όποια άλληγογραφούσε καθημερινώς σχεδόν με τον ασύμφο της και τους έν Αθήνας συγγενείς της, άνεκόνισε στις δυο όγατημένες της κόρες ότι θά έφειγαν προς συμπλήρωσιαν τών σπουδών των για το Παρίσι.

Η είδησις αυτή εξαροποίησης έξαιρετικά τις δυο άδελφές και ιδιαιτέρως την 'Ασπασία, ή όποια ποθούσε πάντα να ταξιδέψη και να ζήση στη Γαλλική πρωτεύουσα.

Το Παρίσι ήταν το μεγάλο της όνειρο.
Το ήξερε ως τη στιγμή αυτή από τις διηγήσεις εκείνων που ταξείδευαν σ' αυτό κι' άπ' ό,τι σχετικό είχε διαβάσει σε διάφορα βιβλία...
Το ζωγράφιζε μέσα στην παιδική, ποιητική της φαντασία, ύπεροχο, όνειρευτο, γεμάτο ζωή και κίνησι, με υπέρλαμπρα χρώματα, σαν μιά πολύ παραμύθια...

*Εις τούς Έλληνας της Νέας Υόρκης
με
την ενουαρία του νέου Έλου
εύχομαι καθε χαρά
'Ασπασία
Αθήνα 25 11 33
Χίρα Βασιλίας Αρβυλάκου*

Προποικονιστικό εύχητήριο αυτόγραφο της πριγκηπίσσης 'Ασπασίας προς τούς Έλληνας της Νέας Υόρκης, ευγενώς παραχωρηθέν στο «Μπουκέτο», όλίγας ημέρας πρό της τελευταίας άναχωρήσεως της έξ Αθηνών διά την Βενετίαν.